

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1060/2009 om kreditvurderingsbureauer

COM(2011) 747 final — 2011/0361 (COD)

(2012/C 181/13)

Ordfører: **Viliam PÁLENÍK**

Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Parlamentet besluttede henholdsvis den 13. december 2011 og den 30. november 2011 under henvisning til artikel 114 og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1060/2009 om kreditvurderingsbureauer

COM(2011) 747 final — 2011/269 (COD).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Den Økonomiske og Monetære Union og Økonomisk og Social Samhørighed, som vedtog sin udtalelse den 7. marts 2012.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 479. plenarforsamling den 28.-29. marts 2012, mødet den 29. marts, følgende udtalelse med 118 stemmer for, 32 imod og 15 hverken for eller imod:

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1 Denne udtalelse er blevet udarbejdet i anledning af et forslag fra Kommissionen, som skal råde bod på alvorlige mangler med hensyn til gennemsigtighed, uafhængighed, interessekonflikter og kvaliteten af kreditvurderinger og kreditvurderingsprocedurer. EØSU glæder sig over, at formålet med den foreslåede lovgivning er at komme disse problemer til livs, men mener samtidig, at Kommissionens reaktion på den situation, som er opstået, kommer for sent og er for begrænset.

1.2 Kreditvurderingsbureauer spiller en vigtig rolle på de internationale finansmarkeder, eftersom mange markedsdeltagere gør brug af deres kreditvurderinger. De har en betydelig indflydelse på markedet, idet de sikrer, at beslutninger om investeringer og økonomiske forhold sker på et oplyst grundlag. Det er derfor vigtigt, at kreditvurdering foregår i overensstemmelse med principper om integritet, gennemsigtighed, ansvarlighed og god forvaltning, hvilket den nugældende forordning om kreditvurdering allerede har bidraget til et langt stykke hen ad vejen.

1.3 Efter EØSU's overbevisning er markeder ikke i stand til at regulere sig selv. Det er derfor vigtigt at indføre så strenge regler som muligt og at gennemføre og føre tilsyn med disse. Det fremgår dog ikke klart af forslaget, hvordan lovgivningen skal gennemføres. EØSU tvivler i øvrigt alvorligt på, at en skærpelse af lovgivningen alene vil gøre det muligt at opnå de forventede resultater. Noget sådant vil tværtimod bidrage til at reducere de forskellige tilsynsorganisationers ansvar yderligere – organisationer, som snarere burde inddrages bedre i evalueringen af bureauernes kreditvurderinger

1.4 EØSU finder, at den europæiske ramme, som fastsættes i forslaget til forordning, så vidt muligt bør understøttes af forhandlinger på G20-niveau med henblik på vedtagelse af tilsvarende regler i G20-landene, så man sikrer sammenhæng i reglerne på verdensplan.

1.5 For at sikre en bredere vifte af kreditvurderinger foreslås en obligatorisk rotationsordning for de bureauer, der udfører dem. EØSU tvivler dog på, at indførelsen af en sådan regel vil føre til det ønskede resultat.

1.6 Efter udvalgets mening er troværdigheden af de kreditvurderinger, som bureauer – der for størstedelens vedkommende er baseret i USA og kendetegnet ved en lang række interessekonflikter – udfører, et grundlæggende problem. EØSU opfordrer derfor Kommissionen til at oprette et uafhængigt europæisk kreditvurderingsbureau, som i almenhedens interesse kan foretage statsgælds-vurderinger. Kreditvurderingsbureauer har traditionelt ikke været gode til at forudse udviklingen, hvilket kun har forværret deres troværdighed. På trods af klare signaler fra markedet og den økonomisk udvikling har de været ude af stand til eller ikke ønsket at identificere investeringsrisici i tide og har i mange tilfælde forsømt at udføre deres vigtigste funktion.

1.7 Netop fordi de er ude af stand til at forudse den fremtidige udvikling ordentligt og frem for alt, fordi kreditvurderinger nogle gange får karakter af selvpfyldende profetier, er der grund til nærmere at undersøge den manglende gennemsigtighed i de metoder, som bureauerne anvender i forbindelse med deres kreditvurderinger.

1.8 EØSU har alvorlige tvivl med hensyn til kreditvurderingernes uafhængighed – udvalget er faktisk overbevist om deres delvise afhængighed – især på grund af »udsteder betalermekanismen. Udstederen har tydeligvis al mulig interesse i at sikre den højest mulige kreditvurdering, og dette rejser tvivl om uafhængigheden i den tildelte kreditvurdering. Bag en sådan kreditvurdering skjuler sig ofte en spekulationsmanøvre baseret på den effekt, som meddelelsen om vurderingen kan skabe.

1.9 Det er af vital betydning, at alle punkter, som berøres i forslaget, faktisk gennemføres og følges op på EU-plan så vel som nationalt. Efter EØSU's mening skal den europæiske værdipapirtilsynsmyndighed (ESMA) tildeles de nødvendige midler til at sikre overholdelse af reglerne.

1.10 I den forbindelse bifalder EØSU de ændringer, der vedrører civilretligt ansvar for kreditvurderingsbureauer, og opfordrer kraftigt Kommissionen til at sikre en bedre og mere konkret beskyttelse af forbrugerne af finansielle produkter ved at skabe effektive retsmidler, som sætter forbrugerne i stand til at udøve deres rettigheder og opnå erstatning, uden at dette berører de sanktioner, som tilsynsorganet pålægger kreditvurderingsbureauet.

1.11 Interessekonflikter er et grundlæggende problem, og forslaget indeholder en række foranstaltninger til at løse det. EØSU understreger dog på ny, at disse foranstaltninger ikke er tilstrækkelige for at opfylde det opstillede mål. Årsagen hertil er »udstederen betaler«-modellen, især når det gælder udstedelse af bestilte kreditvurderinger og kreditvurderinger af lande. Negative kreditvurderinger eller negative forventede kreditvurderinger af offentlig gæld er en fordel for køberne af de udstedte obligationer, fordi de betyder højere rentesatser og risikopræmier. I nogle tilfælde er køberne de samme som udstederne, der betaler kreditvurderingsbureauerne for at vurdere deres finansielle instrumenter, hvilket kan skabe interessekonflikter.

1.12 EØSU bifalder ikke bare bestræbelserne på at løse en række problemer (manglende gennemsigtighed, interessekonflikt, manglende uafhængighed og konkurrence) og bestræbelserne på at stramme kontrollen med, hvordan kreditvurderingsbureauerne som nøglespillere på finansmarkederne opererer, men også, at 2011-forordningen behandler andre vigtige spørgsmål som f.eks. indførelsen af en europæisk ramme for tilsyn med kreditvurderingsbureauer ⁽¹⁾.

1.13 Efter EØSU's mening er spørgsmålet om kreditvurderingsbureauer dog mere et politisk end et økonomisk problem. Den bedste måde at forsvare statsgæld mod de ofte negative konsekvenser af bureauernes vurderinger er ud over bedre og begrænset regulering

- at forbyde kreditvurderingsbureauer at vurdere statsgæld;
- at udvide ECB's mandat, så den sidestilles med andre centralbanker i verden og slipper af med sin nuværende ufordelagtige position;
- at forbedre den aktuelle forvaltning af statsgæld i eurozonen (jf. EØSU's udtalelse ECO/307 – CESE 474/2012).

⁽¹⁾ EØSU's udtalelse om kreditvurderingsbureauer, EUT C 54 af 19.2.2011, s. 37.

2. Baggrund

2.1 Den igangværende stadig værre krise er en udløber af den tidligere bankkrise, der skyldtes alvorlige mangler i lovgivningen for og tilsynet med finansieringsinstitutterne. Den Europæiske Union reagerede prompte og behørigt på denne bankkrise ved at vedtage forordning (EF) nr. 1060/2009. Den nye krise understreger behovet for yderligere forbedringer med hensyn til effektiviteten af en række foranstaltninger inden for reguleringen af og tilsynet med finansieringsinstitutter. Forordning (EF) nr. 1060/2009 om kreditvurderingsbureauer fastsætter strenge regler for disse bureauers adfærd med det primære mål at dæmpe eventuelle interessekonflikter og sikre høj kvalitet og gennemsigtighed i kreditvurderinger og kreditvurderingsprocessen.

2.2 Man må ikke glemme, at kreditvurderingsbureauer er ude af stand til at forudse den fremtidige udvikling, hvilket betyder, at de har en ligefrem skadelig indvirkning på de nationale økonomier. Listen over fejl, som kreditvurderingsbureauer har begået, er lang. Her blot et par eksempler:

- I 1975 fik byen New York en meget gunstig kreditvurdering lige før, den erklærede sig bankerot (betalingsstandsning);
- Lidt senere forsikrede Standard and Poor's investorerne om, at Orange County i Californien havde en sund og velforvaltet økonomi, selv om 2 mia. US-dollars var gået op i røg på grund af spekulationer i derivativer. Bureauet blev efterfølgende genstand for en række sager ved domstolene ⁽²⁾;
- Noget tilsvarende skete i forbindelse med Long Term Capital Management hedge fund, Bank of Credit and Commerce International (BCCI), de amerikanske sparekassers kollaps og sammenbruddene som følge af svig i bl.a. Enron, Worldcom, Tyco og Lehman Brothers ⁽³⁾;
- Før finanskrisen tildelte kreditvurderingsbureauer selv de mest suspekte hypoteksderivativer (subprime) kreditvurderingen AAA, hvilket fik investorer – herunder pensionsfonde – til at købe dem i store mængder ⁽⁴⁾;
- Før finanskrisen brød ud i 2008 gav alle kreditvurderingsbureauer den højeste kreditvurdering til banker og fonde med den mest værdiløse sikkerhed sammensat af spekulanter – det amerikanske forsikringselskab AIG er et godt eksempel ⁽⁵⁾;
- I december 2009 tildelte Standard and Poor's Grækenlands gæld karakteren A-, hvilket var identisk med Estlands karakter på et tidspunkt, hvor dette land var på vej ind i eurozonen ⁽⁶⁾.

⁽²⁾ Ibrahim Warde, »Ces puissantes officines qui notent les Etats«, Le Monde diplomatique, februar 1997.

⁽³⁾ Marc Roche, »Le capitalisme hors la loi«, Éditions Albin Michel 2011, s. 70.

⁽⁴⁾ Joseph E. Stiglitz, »Le triomphe de la cupidité«, Les lignes qui libèrent 2010, s. 166.

⁽⁵⁾ Hervé Kempf, »L'oligarchie ça suffit, vive la démocratie«, Éditions du Seuil, Paris 2011, s. 72.

⁽⁶⁾ Idem.

2.3 I den nuværende situation, hvor hele Europa lider under en gældskrise og visse lande er på randen af bankerot, er det meget vigtigt, at Kommissionen gør alt, hvad der står i dens magt, for at fremme økonomisk genopretning. Det foreliggende forslag er udmærket til at understøtte disse bestræbelser, men det er ikke ambitiøst nok.

2.4 Vurderinger af statsgæld behandles mangelfuldt i forslaget, og vurderingerne er i sig selv af tvivlsom værdi, eftersom lande med samme vurdering i sidste ende skal betale forskellige renter. Hertil kommer det stadig udestående spørgsmål om kreditvurderingernes politiske værdi.

2.5 I det høringsdokument (7), som den offentlige høringsproces i 2010 mundede ud i, formulerede Kommissionen forskellige løsninger på problemer som følge af markedsdeltagernes overdrevne tillid til kreditvurderinger og henledte opmærksomheden på behovet for en uafhængig vurdering af kreditrisici af investeringsselskaber selv, fremme af mere udbredt konkurrence på markedet for kreditvurdering, civilretligt ansvar for kreditvurderingsbureauer og alternative forslag til løsninger på potentielle interessekonflikter, når »udstederen betaler«-modellen benyttes.

2.6 En række deltagere i den offentlige høring, som Kommissionen afholdt mellem den 5. november 2010 og den 7. januar 2011, udtrykte bekymring for overdreven eller mekanisk tillid til kreditvurderinger og støttede en gradvis afvikling af referencer til kreditvurderinger i lovgivningen. Samtidig understregede de, at det er en vigtig del af en passende løsning at finde egnede instrumenter, der kan erstatte dem.

2.7 Europa-Parlamentet, som vedtog en ikke-lovgivningsmæssig resolution om kreditvurderingsbureauer den 8. juni 2011 (8), støtter også behovet for at forbedre lovgivningen vedrørende kreditvurderingsbureauer og at indføre passende foranstaltninger til at reducere den overdrevne afhængighed af kreditvurderinger.

2.8 På samlingen den 23. oktober 2011 (9) konkluderede Det Europæiske Råd, at en styrkelse af finanslovgivningen forbliver en nøgleprioritet for EU. Det bifaldt de store fremskridt, man har gjort siden 2008 takket være reformen af lovgivningen og tilsynet, men ønskede en fortsættelse af bestræbelserne på at identificere og afhjælpe svaghederne i det finansielle system for at forebygge fremtidige kriser.

2.9 På internationalt plan udsendte Rådet for Finansiell Stabilitet (FSB) i oktober 2010 en række principper, som skal mindske myndigheders og finansieringsinstitutters afhængighed af kreditvurderinger (10). Ifølge disse principper, som fik opbakning på G20-topmødet i Seoul i november 2010, bør referencer

i lovgivningen til sådanne kreditvurderinger fjernes eller erstattes, når der findes egnede alternative standarder for kreditværdighed. Investorerne bør desuden selv foretage kreditvurderinger.

2.10 Derfor måtte forordning (EF) nr. 1060/2009 om kreditvurderingsbureauer ændres, især for at mindske de potentielle risici, som er forbundet med markedsdeltagernes overdrevne tillid til kreditvurderinger, den høje grad af koncentration på kreditvurderingsmarkedet, indførelse af civilretligt ansvar over for investorerne for kreditvurderingsbureauer, interessekonflikter med hensyn til »udstederen betaler«-modellen og kreditvurderingsbureauernes aktionærstruktur.

3. Foreslåede ændringer til forordning (EF) nr. 1060/2009

3.1 Udvidelse af forordningens anvendelsesområde til at omfatte vurderingsforventninger

3.1.1 Kommissionen udvider i sit forslag reglerne for kreditvurderinger til også at omfatte vurderingsforventninger, hvor det er relevant. Vurderingsforventningernes betydning for investorer og udstedere og deres effekt på markedet kan sammenlignes med kreditvurderingernes effekt, og kreditvurderingsbureauerne må derfor offentliggøre, hvornår en ændring af kreditvurderingen kan forventes.

3.2 Ændringer vedrørende anvendelsen af kreditvurderinger

3.2.1 I forslaget til lovgivning om kreditvurderingsbureauer tilføjes en bestemmelse, der gør det obligatorisk for visse finansieringsinstitutter at foretage deres egen vurdering af kreditrisikoen for at undgå udelukkende eller mekanisk at forlade sig på eksterne kreditvurderinger, når de skal vurdere aktivers kreditværdighed.

3.3 Ændringer vedrørende uafhængighed af kreditvurderingsbureauer

3.3.1 Uafhængigheden af kreditvurderingsbureauer under den nuværende »udstederen betaler«-model må styrkes for at øge kreditvurderingernes pålidelighed.

3.3.2 Uafhængigheden styrkes ved at fjerne interessekonflikter bl.a. gennem den bestemmelse, der forbyder en selskabsdeltager eller aktionær i et kreditvurderingsbureau, der ejer mindst 5 % heraf, at eje 5 % eller mere af et andet kreditvurderingsbureau, medmindre de pågældende bureauer er medlemmer af samme gruppe.

3.3.3 Der indføres en rotationsordning for kreditvurderingsbureauer, som udstederen hyrer til at vurdere enten sig selv eller sine gældsinstrumenter. Det hidtidige kreditvurderingsbureau skal videregive alle dokumenter med relevant information til det nye kreditvurderingsbureau.

(7) http://ec.europa.eu/internal_market/securities/docs/agencies/summary-responses-cra-consultation-20110704_en.pdf

(8) <http://www.europarl.europa.eu/oeil/FindByProcnum.do?lang=en&procnum=INI/2010/2302>

(9) http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdta/en/ec/125496.pdf

(10) http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_101027.pdf

3.3.4 Samtidig tilpasses reglen om intern rotation af medarbejdere, så det undgås, at kreditvurderingsanalytikere flytter til et andet kreditvurderingsbureau sammen med en klients sagsmappe.

3.3.5 Et kreditvurderingsbureau må ikke udstede kreditvurderinger, når der opstår en interessekonflikt, fordi personer, som besidder over 10 % af kapitalen eller stemmerettighederne i et kreditvurderingsbureau, er involveret eller på anden vis er i stand til at udøve bestemmende indflydelse.

3.3.6 Personer, som besidder over 5 % af kapitalen eller stemmerettighederne i et kreditvurderingsbureau, eller som på anden vis er i stand til at udøve bestemmende indflydelse, må ikke yde konsulent- eller rådgivningsbistand til den kreditvurderede enhed.

3.4 *Ændringer vedrørende videregivelse af oplysninger om kreditvurderingsbureauers metoder, kreditvurderinger og vurderingsforventninger*

3.4.1 Der foreslås procedurer for udarbejdelsen af nye kreditvurderingsmetoder eller for ændring af de eksisterende, men høring af aktørerne bør også indgå i processen. Som kompetent myndighed vil ESMA vurdere, hvor vidt de foreslåede nye metoder er i overensstemmelse med eksisterende krav, og brug af disse metoder vil først blive tilladt, når de er blevet godkendt af ESMA.

3.4.2 Hvis det viser sig, at der er fejl i metoderne, bør kreditvurderingsbureauerne være forpligtet til at rette dem samt generelt underrette ESMA, de kreditvurderede enheder og offentligheden om fejlene.

3.4.3 Udstederne skal informeres om de vigtigste begrundelser for kreditvurderingen mindst en hel arbejdsdag inden offentliggørelsen af denne eller vurderingsforventningen, således at de har mulighed for at afsløre eventuelle fejl i kreditvurderingen.

3.4.4 Kreditvurderingsbureauer skal offentliggøre oplysninger om alle enheder eller gældsinstrumenter, de er blevet forelagt med henblik på en første gennemgang eller en foreløbig kreditvurdering.

3.5 *Ændringer vedrørende kreditvurderinger af offentlige låntagere*

3.5.1 Med henblik på at forbedre kvaliteten af kreditvurderinger af offentlige låntagere vil reglerne for disse vurderinger blive skærpet og hyppigheden af denne type vurdering blive øget til mindst en gang hvert halve år.

3.5.2 Kreditvurderingsbureauer bør forpligtes til at offentliggøre en fuldstændig undersøgelsesrapport, når de udsteder og ændrer kreditvurderinger af offentlige låntagere for at øge gennemsigtigheden og gøre det lettere for brugerne at forstå dem.

3.5.3 Kreditvurderingsbureauer skal også fremlægge opdelte data for deres omsætning, herunder data om vederlag pr. aktivklasse. Denne information vil gøre det muligt at vurdere, i hvilket omfang kreditvurderingsbureauer bruger deres egne ressourcer til at udstede kreditvurderinger af offentlige låntagere.

3.6 *Ændringer vedrørende kreditvurderingers sammenlignelighed og vederlag for kreditvurderinger*

3.6.1 Alle kreditvurderingsbureauer skal meddele deres kreditvurderinger til ESMA, som skal offentliggøre alle tilgængelige kreditvurderinger af et gældsinstrument i form af et europæisk kreditvurderingsindeks (European Rating Index, EURIX).

3.6.2 ESMA vil kunne foreslå tekniske standarder til en harmoniseret ratingskala for Kommissionen. Alle vurderinger skal følge samme skalastandarder, således at det bliver lettere at sammenligne kreditvurderinger.

3.6.3 Vederlag for kreditvurderinger må ikke være diskriminerende eller knyttet til bestemte betingelser. De skal med andre ord tage udgangspunkt i de faktiske udgifter og en gennemsigtig prissætning, og må ikke afhænge af resultatet af vurderingen. Kreditvurderingsbureauer bør hvert år offentliggøre en liste over vederlag fra hver kunde for individuelle vurderingstjenester.

3.6.4 ESMA bør også føre tilsyn med graden af markeds-koncentration, de risici, der er forbundet med høj koncentration, og konsekvenserne af en sådan for den overordnede stabilitet i finanssektoren.

3.7 *Ændringer vedrørende kreditvurderingers civile retlige ansvar over for investorer*

3.7.1 I de nye bestemmelser foreslår Kommissionen, at det skal være muligt at kræve skadeserstatning, når et kreditvurderingsbureau forsætligt eller groft uagtsomt har gjort sig skyldigt i en af de overtrædelser, der er beskrevet i forordningen om kreditvurderingsbureauer, og dette har haft indflydelse på en kreditvurdering, som investoren stoledede på.

3.8 *Andre ændringer*

3.8.1 På visse punkter er lovgivningen vedrørende kreditvurderingsbureauer med rette blevet udvidet til også at omfatte »godkendte« kreditvurderingsbureauer i tredjelande.

4. Generelle bemærkninger

4.1 Kommissionens forslag ændrer på passende vis Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1060/2009 om kreditvurderingsbureauer, især hvad angår markedsdeltagernes overdrevne tillid til kreditvurderinger, den høje grad af koncentration på kreditvurderingsmarkedet, indførelse af civilretligt ansvar for kreditvurderingsbureauer over for investorerne, interessekonflikter som følge af »udsteder betaler«-modellen og kreditvurderingsbureauernes aktionærstruktur: Udvalget gør dog opmærksom på, at forordningen sine steder ikke er detaljeret nok, ligesom visse passager er for vage. Udvalget er sikker på, at den endelige udgave af forordningen vil blive mere konkret, klar og utvetydig de steder, hvor det er muligt og ønskeligt.

4.2 EØSU tvivler på, at de fremtidige, selvudførte kreditvurderinger vil blive ægte troværdige, og at man vil have tillid til dem. Dette skyldes, at de kreditvurderinger, der i dag har størst troværdighed, udføres af bureauer uden for EU. Hvis finansieringsinstitutterne bliver ved med at foretrække disses kreditvurderinger, har den foreslåede forordning ikke en chance. Samtidig forbliver det et åbent spørgsmål, hvordan Kommissionen vil gøre det obligatorisk at udføre sådanne egne vurderinger.

4.3 Dette gælder også den foreslåede rotationsregel: selv om reglen skulle bevirke, at der oprettes et nyt bureau, som kan bidrage med nye synspunkter, kan dette nye bureau forventes at blive påvirket af de etablerede bureauer, hvorved forhåbningerne om større diversitet i synspunkterne vil blive gjort til skamme.

4.4 EØSU har i høj grad sine tvivl med hensyn til kreditvurderingernes uafhængighed, især på grund af »udstederen betaler«-modellen, navnlig når det gælder kreditvurderinger af lande, som influerer på de renter, som landene betaler til finansieringsinstitutter og andre købere af deres gæld. EØSU foreslår derfor, at Kommissionen tackler mekanismerne på finansmarkedet som en samlet størrelse og underkaster dem en strengere lovgivning.

4.5 EØSU støtter en undersøgelse af, hvordan kreditvurderingsanalytikere aflønnes, og insisterer på, at vederlag skal adskilles fra resultatet af kreditvurderingerne. Det er dog ikke klart, hvilke konkrete skridt ESMA vil tage for at sikre overensstemmelse med dette forslag. Udvalget foreslår derfor, at spørgsmålet udforskes nærmere.

5. Særlige bemærkninger

5.1 EØSU gentager, at det er afgørende at sikre overholdelse af den fastsatte lovramme, navnlig ved at indføre sanktioner over for direktører og ledere i de europæiske og internationale markedstilsynsmyndigheder, der ikke lever op til deres forpligtelser, i betragtning af den skade, som disse kan påføre bankerne og et i øvrigt velfungerende finanssystem, for ikke at tale om økonomier, virksomheder og enkeltpersoner.

5.2 EØSU bifalder den øgede indsats for at beskytte forbrugere af finansielle produkter ved at indføre civilretligt ansvar for kreditvurderingsbureauerne – et område, hvor Europa-Parlamentet og Rådet har taget hensyn til en tidligere EØSU-udtalelse⁽¹¹⁾. Udvalget finder dog, at denne del bør gøres mere konkret og meget klarere. Den bør også tydeligt kobles til de sanktioner, som ESMA kan iværksætte.

5.3 EØSU sætter spørgsmålstegn ved forordningens forsøg på at skabe øget konkurrence på markedet for kreditvurderinger ved at indføre en harmoniseret ratingskala. Det støtter ikke desto mindre forslaget, for så vidt som det forbedrer sammenligneligheden af kreditvurderingerne.

5.4 EØSU finder, at Kommissionen for at skabe større kvalitet, gennemsigtighed, uafhængighed, diversitet i synspunkterne og konkurrence inden for udførelse af kreditvurderinger må oprette et uafhængigt europæisk kreditvurderingsbureau, der skal udstede uafhængige statsgældsvurderinger for på den måde at beskytte almenhedens interesser.

5.5 EØSU er enig i, at det er nødvendigt at indføre ejerskabsbegrænsninger for kreditvurderingsbureauer for at sikre, at de opfattes som uafhængige, men ville foretrække en form for

garanti for absolut uafhængighed. Samtidig må det sikres, at investorer ikke (heller ikke indirekte) kan eje over en vis procentdel af et bureaus kapital.

5.6 EØSU er bange for, at end ikke muligheden for, at deltagere på finansmarkedet kan foretage deres egne kreditvurderinger, og den mindskede afhængighed af eksterne kreditvurderinger vil garantere, at deltagerne på finansmarkedet træffer objektive beslutninger, eller at viften af synspunkter bliver bredere. Samtidig tvivler udvalget på, at mindre finansieringsinstitutter har midlerne til at oprette analyseenheder til at udføre disse kreditvurderinger.

5.7 EØSU er temmelig bekymret for forslaget om at anvende civilretligt ansvar på kreditvurderingsbureauer, eftersom disse bureauer ved mange lejligheder har udstedt fejlagtige kreditvurderinger, uden at de hidtil er blevet draget til ansvar for deres fejl (undtagen i meget få tilfælde). EØSU er ikke overbevist om, at den foreslåede forordning vil ændre ved dette. EØSU mener dog samtidig, at det civilretlige ansvar skal styrkes på den mest sammenhængende og effektive måde for de institutter, der anvender kreditvurderinger i forbindelse med levering af bestemte tjenesteydelser, således f.eks. for banker, der yder investeringsrådgivning.

5.8 Man må efter udvalgets opfattelse fokusere på revision af tilsynet med kreditvurderingsbureauer, som i dag ikke er omfattende nok og bør gøres så systematisk, sammenhængende og omfattende som muligt.

5.9 EØSU finder de foreslåede regler om interessekonflikt væsentlige, men mener samtidig, at forslaget er for vagt på visse punkter. Reglerne skal gøres mere konkrete og detaljerede, især i forbindelse med fastsættelsen af forpligtelserne for de institutter, der fører tilsyn med overholdelse af lovgivningen.

5.10 EØSU kommer til samme konklusion, hvad angår de tekniske aspekter og den måde, som det europæiske kreditvurderingsindeks (EURIX) defineres på. Spørgsmålet er, om et sådant indeks overhovedet kan tilføre ekstra information.

5.11 Forslaget refererer til kreditvurderinger af lande, men der gives ikke nogen præcis definition af »et land«. Dette har betydning, fordi et lands økonomiske situation bl.a. påvirkes af dets social- og sundhedsforsikringsfonde, som direkte eller indirekte er forbundet med det nationale budget. Borgerne har ret til at vide, om dækningen af deres sociale og sundhedsmæssige behov er i fare.

5.12 Kreditvurderinger af lande skal defineres meget omhyggeligt, eftersom de influerer på mange aspekter af, hvordan et land opererer på finansmarkederne. Kommissionen må derfor i højere grad være opmærksom på vurderinger af statsgæld og formulere en mere detaljeret reaktion.

⁽¹¹⁾ EØSU's udtalelse om kreditvurderingsbureauer, EUT C 54, 19.2.2011, s. 37.

5.13 Et af de vigtigste udestående problemer er fortsat kreditvurderingsbureauernes manglende uafhængighed, navnlig som følge af anvendelsen af »udstederen betaler«-modellen, som gør, at kreditvurderingerne i højere grad synes at gavne udstederen end at opfylde investorernes behov. EØSU mener ikke, at indførelsen af reglen om rotation vil være et tilstrækkelig stærkt reguleringstiltag til at afhjælpe problemer som følge af »udstederen betaler«-princippet. Det foreslår derfor at overveje andre metoder til at begrænse udstedernes muligheder for at vælge kreditvurderingsbureau efter forgodtbefindende.

5.14 EØSU mener ikke, at den foreslåede rotationsregel er vidtrækkende nok til at opfylde de forventninger, som indførelsen udløser, specielt ikke med hensyn til tilvejebringelsen af tilstrækkelig mange nye markedsmuligheder. Udvalget mener derfor, at forordningen enten bør forkorte de perioder, hvor en udsteder må anvende det samme kreditvurderingsbureau, eller forlænge de perioder, hvor udstederen ikke må. En anden mulig løsning er at vælge kreditvurderingsbureauer ved lodtrækning. Endelig foreslår EØSU, at udtrykket »på hinanden følgende« fjernes fra sætningen »ti på hinanden følgende vurderede gældsinstrumenter« i de relevante artikler.

Bruxelles, den 29. marts 2012

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg udtalelse

Følgende tekst i sektionens udtalelse blev ændret til fordel for et ændringsforslag vedtaget på plenarforsamlingen, men fik dog tilslutning fra over en fjerdedel af de afgivne stemmer:

Punkt 5.4

»EØSU finder, at Kommissionen for at skabe større kvalitet, gennemsigtighed, uafhængighed, diversitet i synspunkterne og konkurrence inden for udførelse af kreditvurderinger må oprette et uafhængigt europæisk kreditvurderingsbureau, der skal udstede uafhængige kreditvurderinger (som udstederen betaler for), men ikke udstede kreditvurderinger af offentlige låntagere for at undgå enhver anklage om interessekonflikt.«

Teksten i sektionens udtalelse blev forkastet med 78 stemmer imod, 55 for og 13 hverken for eller imod.
